

ІСТОРІЯ ОДНОГО СНАЙПЕРА

Бойко В.І.,

учень СШ № 110 м. Києва з поглибленим вивченням іноземної мови

імені К. Г апоненка

Науковий керівник: професор кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Камінська Н.В.

Павличенко Людмила Михайлівна (1916-1974) - снайпер 25-ї Чапаєвської стрілецької дивізії, майор, Герой Радянського Союзу (1943). Найуспішніша жінка-снайпер у світовій історії, що мала на своєму рахунку 309 підтверджених

смертельних попадань в солдатів і офіцерів гітлерівських військ.

Народилася 1916 р. в місті Біла Церква Київської області. До 14 років навчалася в школі № 3, потім сім'я переїхала до м. Києва. Після закінчення дев'ятого класу Людмила працювала шліфувальницею на заводі «Арсенал» й одночасно навчалася в десятому класі, здобувши середню освіту. 1937 р. вступила на історичний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка і почала займатися планерним і стрілецьким видами спорту.

Німецько-радянська війна застала Людмила Павличенко в м. Одесі на дипломній практиці. З перших же днів війни вона добровольцем йде на фронт. Лейтенант Павличенко воювала в 25-ій стрілецькій Чапаєвській дивізії, брала участь у боях у Молдові, в обороні Одеси та Севастополя. При обороні Одеси отримала поранення і контузію. Згодом допомагала молодим бійцям стати справжніми майстрами влучної стрільби. Брала участь в обороні Севастополя.

До липня 1942 р. на рахунку Л. М. Павличенко було вже 309 німецьких солдатів та офіцерів (у тому числі 36 снайперів супротивника). Крім того, за період боїв Л. М. Павличенко змогла підготувати велику кількість снайперів.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 жовтня 1943 р. за проявлені мужність і героїзм у боях під Одесою та Севастополем, а також навчання багатьох наших воїнів снайперської справи їй присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу.

У червні 1942 року Людмила була поранена. Після Севастополя одержала виклик до Москви, в Головне політичне управління, де повідомили, що Елеонора Рузвельт і Асоціація американських студентів запросили групу радянських студентів-фронтовиків відвідати США. Доводилось бувати і в Канаді, і в Англії, де вона розповідала про оборону Севастополя і про героїзм радянських людей, проявлений у боротьбі з нацистами.

З її спогадів: «...Приёмы у снайперов разные бывают. Лежу я, обыкновенно, впереди переднего края, или под кустом, или отрываю окоп. Имею несколько огневых точек. На одной точке бываю не более двух - трёх дней. Со мной всегда есть наблюдатель, который смотрит через бинокль, даёт мне ориентиры, следит за убитыми. Убитых проверяет разведка. 18 часов пролежать

на одном месте довольно трудное занятие, причём шевелиться нельзя, а поэтому бывают просто критические моменты. Терпение здесь нужно адское. Во время засады брали с собой сухой паёк, воду, иногда ситро, иногда шоколад, а вообще снайперам шоколад не положен...

День наш протекал так: не позднее как в 4 часа утра выходишь на место боя, просиживаешь там до вечера. Боем я называю свою огневую позицию. Если не на место боя, то уходили в тыл врага, но тогда отправлялись не позже как в 3 часа ночи. Бывало и так, что целый день пролежишь, но ни одного фрица не убьёшь. И вот если так 3 дня пролежишь и всё - таки ни одного не убьёшь, то с тобой наверняка потом никто разговаривать не станет, потому что ты буквально бесишься.

Надо сказать, что если бы у меня не было физкультурных навыков и подготовки, то 18 часов пролежать в засаде я бы не смогла...

Под Севастополем немцы здорово жаловались на наших снайперов, знали многих наших снайперов по именам, часто говорили: «Эй ты, переходи к нам !»

А потом говорили: «Будьте вы прокляты! Всё равно пропадёте». Но не было ни одного случая, чтобы снайперы сдавались. Были случаи, что в критические моменты снайперы сами себя убивали, но не сдавались немцам...» [1].

Після війни закінчила навчання у Київському державному університеті імені Тараса Шевченка, жила і працювала в Москві. Була посланцем миру і доброї волі в різних куточках світу. З 1945 по 1953 рр. працювала науковим співробітником Головного штабу ВМФ [2].

Американський співак в стилі кантрі Вуді Гатрі написав про неї пісню «Miss Pavlichenko». Ім'ям Людмили Михайлівни Павличенко було названо судно Міністерства рибного господарства. Судно було спущено на воду в 1976 році, проте у 1996 році було продано Туреччині на металобрухт .

Також, на честь Людмили Михайлівни Павличенко названо вулицю в місті [Біла Церква](#), а також у місті Севастополь. На цій вулиці у Білій Церкві розташована і школа № 3, в якій Людмила Михайлівна навчалася. В цій школі донині існує музей Людмили Павліченко, створений за часів СРСР.

Ім'я легендарного снайпера Людмили Михайлівни Павліченко,

без перебільшення, золотими літерами викарбовано в історію безсмертя українських військових.

Список використаних джерел:

1. Інформаційний ресурс: <http://www.ukrainians-world.org.ua/peoples/> 23ай2е75й9аа1Ь7е/
2. Інформаційний ресурс: <http://airaces.narod.ru/snipers/w1/pavlichn.htm>

**ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА
У СПОГАДАХ ВІКТОРА ФЕДОРОВИЧА УСОКА**

Гусєв О.С.,

курсант навчально-наукового інституту підготовки фахівців для експертно-криміналістичних підрозділів Національної академії внутрішніх справ *Науковий керівник:* доцент кафедри історії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Дорощук Н.О.

*Бережімо і шануймо ветеранів!
Їх так мало залишилось поряд з нами,
Стали свідками вони страшних подій
Молодими йшли на смертний бій.
(Зарудний «Сльоза ветерана»)*

Пам'ять людська... Ти могла б вбити нас, коли б не було рятівної здатності забувати. Багато малих і великих подій заховала ти назавжди в своїх архівах. Та є сторінки історії, є такі дати, що ніколи не припадуть пилом забуття, бо перейняті вони болем не одного покоління. Друга світова війна - криваві шість років, в яких українські землі виступили захисним щитом імперії, а наш народ поставили у перші лави фронтової лінії. Шість довгих років і близько чотирьох мільйонів чоловіків, що більше не повернулися додому. А якщо врахувати загиблих від хвороб, голоду і депортацій, то ця цифра сягне 14 мільйонів, кожен четвертий українець. З усіх солдатів, яких призвали влітку 1941 року, по закінченню війни повернулися лише 3% [1]. Але й тим щасливцям незавжди було куди повертатись.

Жодна країна Європи не зазнала такого руйнування, як Україна: 700 міст